

Skolealliansens undersøgelse viser ...

Skolealliansen for specialundervisningstilbud har undersøgt erfaringerne med den indledende implementering af den nye lovgivning for behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem (specialundervisningstilbud).

Centrale resultater

- Der er generelt en oplevelse af et overvejende positivt samarbejde mellem specialundervisningstilbud og beliggenhedskommunerne om indgåelse af kvalitetsaftaler.
- Specialundervisningstilbud, der har oplevet et godt samarbejde med beliggenhedskommunen, har samtidig været mindre bekymrede for, hvorvidt de blev godkendt. De tilbud, der i højere grad har været bekymrede, har til gengæld en mere varieret oplevelse af samarbejdet.
- Godt halvdelen af børne- og ungehjem med specialundervisningstilbud har været i tvivl om, hvorvidt de skulle skifte tilbudstype fra fx et specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Tvivlen har handlet om uklare definitioner, uenighed med beliggenhedskommunen, og forskellige udmeldinger fra STUK om bl.a. regler for geografisk afstand mellem matrikler.
- Mere end halvdelen af specialundervisningstilbuddene mener ikke, at det er positivt for undervisningen, at der skal indgås aftaler med en lokal skoleleder, der fx skal vurdere elevens fritagelse fra fag, da den lokale skoleleder ikke har nok kendskab til eleverne, og derfor vil have svært ved at lave den vurdering, som kræves.
- De fleste specialundervisningstilbud har eller planlægger at have elevråd på deres skole.

Opmærksomhedspunkter

- Korte implementeringsforløb medfører usikkerhed for alle aktører.
- Stabilt og tæt samarbejde mellem specialundervisningstilbud, kommuner og tilsyn er afgørende for at sikre kvaliteten i både undervisningen og myndighedsarbejdet, så eleverne får det skoletilbud, de har krav på og behov for.
- Beslutningskompetencen bør ligge hos dem, der kender eleverne.
- Eleverne skal inddrages som medskabere af en meningsfuld skolehverdag for dem.

Undersøgelsens metode

Nærværende undersøgelse er baseret på et spørgeskema sendt ud i perioden fra den 19. august - 13. september 2024 til behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, der er medlemmer af Skolealliancens organisationer. Spørgeskemaet afdækker således alene specialundervisningstilbuddenes erfaringer fra et leverandørperspektiv.

I spørgeskemaet er der, ud over samarbejdet om indgåelse af kvalitetsaftaler, spurgt ind til øvrige forhold som tilsyn, samarbejdsaftaler med det lokale skolevæsen og elevråd afledt af de konkrete lovændringer og de lovforberedende drøftelser herom.

Datasættet består af 40 spørgeskemabesvarelser fra både selvejende, private, kommunale og regionale specialundervisningstilbud, hvoraf 21 har angivet at være et behandlings- og specialundervisningstilbud og 19 at være et specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem. Ifølge Børne- og Undervisningsministeriets register er der i alt 169 behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem i Danmark.¹

Selv om besvarelserne udgør knap en fjerdedel af landets specialundervisningstilbud, så vurderes undersøgelsen ikke at være repræsentativ for hele tilbuds billedet. Det skyldes i vid udstrækning, at distributionsmetoden har medført en større andel af ikke-offentlige specialundervisningstilbud blandt respondenterne, end hvad er tilfældet på landsplan (selektionsbias). Samtidig er der risiko for, at resultaterne overrepræsenterer specialundervisningstilbud med stort engagement eller stærke holdninger til implementeringen af den nye lovgivning (selvselektionsbias). Undersøgelsen bør læses med disse potentielle bias for øje.

På baggrund af spørgeskemaresultaterne viser undersøgelsen, hvilke tendenser der har vist sig i den indledende fase af implementeringen af den nye lovgivning, herunder indgåelsen af kvalitetsaftalerne.

Skolealliancen består af:

LOS - Landsorganisationen for sociale tilbud, Selveje Danmark – Brancheforeningen for selvejende organisationer på velfærdsområdet, FADD – Foreningen af døgn- og dagtilbud for udsatte børn og unge, De Anbragtes Vilkår, Socialpædagogerne, LIVSVÆRK, Jysk Børneforplejning/Fredehjem, KFUM's Sociale Arbejde.

Skolealliancen for specialundervisningstilbud blev dannet i 2020 i forlængelse af det politiske ønske om at styrke undervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Skolealliancen arbejder for, at alle børn og unge i udsatte positioner får et undervisningstilbud af høj kvalitet, der imødekommer deres individuelle behov og sikrer det bedst mulige afsæt for fremtiden.

¹ Data indhentet fra institutionsregisteret d. 28. august 2024.